

Briselē, 2025. gada 15. maijā
(OR. en)

8649/1/25
REV 1

COMPET 337
BETREG 19
IA 39

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	<i>Gatavošanās Konkurētspējas padomei (Iekšējais tirgus, rūpniecība, pētniecība un kosmos) 2025. gada 22. maijā</i> Padome kā birokrātijas filtrs – kā likumdošanas procesā jau no paša sākuma panākt uzņēmējdarbībai labvēlīgu regulējumu – <i>politikas debates</i>

Lai gatavotos politikas debatēm Konkurētspējas padomē 2025. gada 22. maijā, pielikumā ir pievienota informatīva prezidentvalsts piezīme par tematu “Padome kā birokrātijas filtrs – kā likumdošanas procesā jau no paša sākuma panākt uzņēmējdarbībai labvēlīgu regulējumu”.

DISKUSIJU DOKUMENTS

Konkurētspējas padomes sanāksme

Brisele, 2025. gada 22. maijs

*Padome kā birokrātijas filtrs – kā likumdošanas procesā jau no paša sākuma panākt
uzņēmējdarbībai labvēlīgu regulējumu*

Mūsdienu dinamiskajā un sarežģītajā pasaules un Eiropas ekonomikā par būtisku prioritāti Eiropas Savienības konkurētspējas uzlabošanai ir izvirzījies regulatīvā sloga samazināšana uzņēmumiem. Pārmērīgs un sadrumstalots regulējums palielina atbilstības nodrošināšanas izmaksas, rada šķēršļus jaunu uzņēmumu ienākšanai tirgū, attur uzņēmumus no pārrobežu tirdzniecības un slāpē inovāciju un izaugsmi. Lai risinātu šīs problēmas, ES iestādēm un dalībvalstīm ir jāpieliek kopīgas pūles, lai izveidotu tādu tiesisko vidi, kas atbalsta uzņēmumus, vienlaikus izmaksu ziņā efektīvi sasniedzot ekonomiskos, sociālos un vides mērķus. Tiesību aktu priekšlikumos jau no paša sākuma par prioritāti ir jāizvirza konkurētspēja un ekonomiskā dzīvotspēja.

Eiropadome savos 2025. gada 20. marta secinājumos ir uzsvērusi, ka steidzami ir jāvienkāršo un krasi jāsamazina administratīvais, regulatīvais un ziņošanas slogs. Tā aicināja racionalizēt ES tiesību aktus, kas veicinātu skaidru, vienkāršu un inovācijai labvēlīgu tiesisko regulējumu. Turklāt tā mudināja Eiropas Komisiju un likumdevējus pieturēties pie labāka regulējuma principiem, izvairīties no pārmērīga regulējuma un nodrošināt, lai netiktu nesamērīgi ietekmēti mazie un vidējie uzņēmumi.

Spēkā esošā tiesiskā regulējuma vienkāršošana ir steidzams uzdevums. Tomēr tikpat svarīgi, it īpaši ilgtermiņā, ir nodrošināt, lai jaunais regulējums neradītu nevajadzīgu slogu uzņēmumiem. Būtu jārada nevis regulējums, kas būs jāvienkāršo, bet jau no paša sākuma likumdošanas procesā būtu jāizveido uzņēmējdarbībai labvēlīgs tiesiskais regulējums.

Kaut arī jau ilgi pastāv apņemšanās attiecībā uz labāku regulējumu un īpaši tam veltīti instrumenti, daži tiesību aktu noteikumi joprojām rada nesamērīgu slogu vai izmaksas. Uzņēmējdarbības jomas ieinteresētās personas ir nepārtraukti izteikušas bažas, ka būtiski grozījumi, īpaši tie, kas ieviesti likumdošanas procesa beigās, var sagraut veselus uzņēmējdarbības modeļus un ES uzņēmumiem radīt konkurētspējai neizdevīgus apstākļus salīdzinājumā ar trešo valstu uzņēmumiem. Šī tendence ne tikai apdraud ES regulējuma mērķus, bet arī izceļ to, kā pats likumdošanas process ietekmē pieaugošās atbilstības nodrošināšanas izmaksas un sarežģītību, efektivitāti un juridisko noteiktību.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ar domu, ka Padome darbosies kā “birokrātijas filtrs”, tiek atspoguļota steidzamība, kādā tā var rīkoties, lai attaisnotu to, ko no tās gaida uzņēmēju kopiena, kā arī mūsu līderi, kuri kā skaidru prioritāti ir norādījuši regulējuma vienkāršošanu (un labāku regulējumu). Šī koncepcija ir paredzēta nevis, lai iesniegtu oficiālu priekšlikumu, bet gan kā pamatots atgādinājums, cik lielā mērā pašreizējo praksi var uzlabot, lai attaisnotu to, kas no tās tiek gaidīts, un cik būtiski ir pavērst šo tendenci pretējā virzienā, visā likumdošanas procesā aktīvi identificējot un likvidējot nevajadzīgu regulatīvo slogu. Lai nodrošinātu to, ka Padome efektīvi veic šo ierosināto uzdevumu, nav jāievieš jauni, revolucionāri instrumenti vai stratēģijas.

Faktiski Padomei jau ir stabils instrumentu kopums, kas var atbalstīt labāka regulējuma principus. Pie tā pieder apņemšanās novērtēt, kādas sekas būs būtiskiem grozījumiem, pat ja tie ir veikti pēdējā brīdī saskaņā ar Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu. Pie tā pieder arī spēja izmantot Eiropas Komisijas ietekmes novērtējumus un indikatīvo kontrolsarakstu, lai pārbaudītu visus galvenos analīzes aspektus, tostarp ietekmi uz MVU un konkurētspēju (pamatojoties uz Komisijas MVU testiem un konkurētspējas pārbaudēm), un teritoriālos un digitālos aspektus. Pēc šiem pasākumiem orientējas Padomes likumdošanas darbs, tostarp tās spēja veikt neatkarīgus ietekmes novērtējumus saistībā ar tās izdarītajiem būtiskajiem grozījumiem. Pilnībā izmantojot šīs esošās spējas, Padome var ievērojami uzlabot priekšlikumu kvalitāti, nodrošinot, lai tie būtu labvēlīgāki uzņēmējdarbībai, neradot nevajadzīgu papildu slogu.

Padome varētu pilnīgāk izmantot savus labāka regulējuma instrumentus un izvairīties no pārāk sarežģītiem noteikumiem, kas vēlāk jāvienkāršo. Šajā ziņā galvenais jautājums ir – kas liedz Padomei plašāk izmantot jau pastāvošos instrumentus un būt par “birokrātijas filtru”. Galveno šķēršļu vidū var būt tas, ka nav definīcijas, kas ir būtisks grozījums, tas, ka Padomes sastāviem nav informācijas par tās priekšlikumu radīto administratīvo slogu un ietekmi uz izmaksām, priekšstats, ka grozījumu ietekmes novērtējumi var prasīt ilgu laiku (tas ir īpaši problemātiski attiecībā pēdējā brīdī iesniegtiem priekšlikumiem), nepietiekama informētība par ietekmes novērtējuma procedūrām, autonomām darba struktūrām, nekonekventa labāka regulējuma noteikumu piemērošana un ierobežota sadarbība starp sastāviem un darba grupām. Šajā sakarībā Konkurētspējas padome varētu pastiprināt savu nozīmi, citiem Padomes sastāviem nodrošinot informāciju nolūkam samazināt slogu un uzlabot konkurētspēju, veicinot uzņēmējdarbībai labvēlīgu ES tiesisko regulējumu.

Ir ļoti svarīgi pildīt apņemšanos saskaņā ar Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu. Būtisku grozījumu novērtēšanas procesa vienkāršošana un paātrināšana, kas koncentrēta uz sekām uzņēmējdarbībai, vai dažu īpaša institucionāla atbalsta veidu izveide likumdevējiem varētu uzlabot konsekvenci un samazināt ES tiesību aktu radīto slogu. Tas atbilst Mario Dragi (*Mario Draghi*) aicinājumam sistemātiski aprēķināt likumdošanas radītās izmaksas, it īpaši tās, kādas ir MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām.

Lai novērstu noslogojošus tiesību aktus, ļoti svarīga ir arī labāka koordinācija starp likumdevējiem. Skaidra un savlaicīga informācijas apmaiņa, kuras nolūks ir apzināt iespējamo ietekmi uz uzņēmējdarbību un saskaņot mērķus, var racionalizēt lēmumu pieņemšanu un mazināt neatbilstības.

Diskusijas jautājums:

1. Kādas ir tās galvenās problēmas, kas liedz Padomei pilnīgāk īstenot labāka regulējuma principus, un kā Padome var efektīvi rīkoties kā birokrātijas filtrs, lai, veicinot uzņēmējdarbībai labvēlīgu regulatīvo vidi, nodrošinātu uzņēmumiem jūtamus ieguvumus?